

Nasilje – definicija

Johan Galtung(1975), *Strukturelle Gewalt*, Rowolt Verlag:Hamburg

- **„Nasilje postoji tada, kada se utječe na ljude tako da je njihovo aktualno somatsko i duhovno ostvarenje manje od potencijalnog ostvarenja.“ (Galtung, 1975:9)**
- Nasilje je šteta temeljnim ljudskim potrebama, koja se mogla izbjeći ili općenito rečeno, šteta životu koja snižava realan stupanj zadovoljenja potreba ispod onoga što je potencijalno moguće. (Karl Bittl prema Johan Galtung)

Direktno ili strukturalno nasilje

1) postoji li djelujući subjekt?

- direktno nasilje: akter poznat
- strukturalno nasilje: nasilje ugrađeno u sustav – ne može se svesti na konkretne osobe

2) postoji li subjekt – objekt odnos?

- direktno nasilje: postoji
- strukturalno nasilje: ne postoji

- Strukturalno nasilje: moć, resursi, nejednake životne prilike, odlučivanje
- Očekivanja elite dvostruko viša od ostatka društva: nasilje iako nema direktno suprotstavljenih aktera
- Uvjeti strukturalnog nasilja: društvena nepravda

„Pod strukturalnim nasiljem razumijemo tip nasilja koje je ugrađeno u društvenoj organizaciji, u društvenoj strukturi – za razliku od nasilja koje se primjenjuje voljno od strane jednog subjekta protiv drugog subjekta” (Galtung, 1975:84)

Oblici strukturalnog nasilja

- Izrabljivanje
 - U obrascu vertikalne podjele rada
 - neki ljudi u određenim društvenim pozicijama imaju bitno više prednosti od drugih
- Cijepanje
 - zapostavljeni u interakciji još su dodatno udaljeni jedni od drugih, dok oni koji su privilegirani surađuju dobro jedni s drugima
 - na unutar društvenim razinama(odnosi poduzetnika i radnika), između država (bogate države dobro surađuju vs. siromašne države su u izolaciji)
- Prožimanje
 - Između elita u centru i elita na periferiji - most interesne harmonije i jednakosti životnog standarda

Izrabljivanje + raskol, cijepanje+prožimanje = elementi cijele strukture koju obično zovemo imperijalizam

Gandizam

Jedino učenje koje je jasno osudilo oba oblika nasilja (direktno i strukturalno)

- Gandhi se razlikuje od konzervativnog stava „zakona i reda“ koji prihvaća svaku mjeru strukturalnog nasilja u i između nacija
 - jer pretpostavlja da je čovjek divlja životinja koju treba zakonom držati pod kontrolom
- Gandhi se razlikuje i od revolucionarnog stava koji prihvaća direktno nasilje kao sredstvo borbe protiv nasilne strukture.
- pristup „to je tako“: zemlje zapada/sjevera svijeta
 - prihvaćaju oba oblika nasilja
 - opraštaju oba oblika nasilja kada se može reći da ono služi nacionalnom interesu, a osuđuju oba oblika nasilja kada se ta granica prekorači

Kulturno nasilje

- oni aspekti kulture, simbolična sfera našeg svijeta, a to su religija i ideologije, jezik i umjetnost, empirijske i formalne znanosti (logika, matematika) koje se mogu koristiti da se opravda ili legitimira direktno ili strukturalno nasilje.
- Direktno i strukturalno nasilje djeluju zakonito ili se barem ne doživljavaju kao nepravda
- suprotno: kulturni mir= aspekti kulture koji legitimiraju strukturalni mir
- područja kulturnog nasilja: religija, ideologija, jezik, umjetnost, empirijska i formalna znanost

Svrha kulturnog nasilja

Opravdati ili olakšati:

- a) primjenu nasilja
- b) legitimaciju te primjene
- **karakteristika** kulturnog nasilja = stvarna ili potencijalna **legitimacija nasilja**.
- Analiza kulturnog nasilja pokazuje način na koji se **legitimira** direktno i strukturalno nasilje i kako ga se čini **prihvatljivim** za društvo
- Prema Galtungu među glavnim oblicima kulturnog nasilja je žigosanje žrtava strukturalnog nasilja, koje su se **pobunile**, kao **agresora**.